

MIT OPGAVEHÆFTE

GRAMMATIK & ORDKLASSER 1

NAVNEORD

UDSAGNSORD

TILLÆGSORD

STEDORD BIORD

FORHOLDSORD

KENDEORD

TAG TID PÅ DIN LÆSNING

Hvor lang tid bruger du på at læse teksten på næste side.

Læs teksten 3 gange. Tag tid hver gang.

Skriv til sidst, hvordan det gik.

Første gang:

Jeg brugte _____ minutter.

Anden gang:

Jeg brugte _____ minutter

Tredje gang:

Jeg brugte _____ minutter

Beskriv udviklingen fra første, til anden og tredje gang.

Det danske ordklassesystem blev ikke opfundet på én gang af én person. For meget længe siden prøvede kloge folk i Grækenland at forstå, hvordan sprog virkede. De fandt ud af, at det var en hjælp at dele ord op i grupper. De talte om ord som navneord, udsagnsord og biord. Det gjorde det lettere for dem at forklare, hvordan man skulle læse og skrive.

Senere kom idéerne til mange lande i Europa. I Danmark brugte man latin i skolen i flere hundrede år. Derfor begyndte man også her i landet at forklare dansk ud fra latin. Det betød, at man ofte sammenlignede danske ord med latinske ord i stedet for at se på, hvordan dansk blev brugt i hverdagen. Det gav mening på den tid, men det gjorde også, at dansk nogle gange blev beskrevet lidt kunstigt.

I 1600- og 1700-tallet skrev kloge sprogfolk de første bøger om dansk grammatik. De prøvede at vise, at dansk havde sine egne regler og ikke bare skulle ses som en udgave af latin. Senere, i begyndelsen af 1800-tallet, kom Rasmus Rask. Han var meget optaget af sprog og rejste omkring for at lære, hvordan forskellige sprog fungerede. Han mente, at dansk skulle beskrives ud fra det danske sprog og ikke ud fra gamle regler fra latin.

Da mange børn begyndte i skole i 1800- og 1900-tallet, havde lærere brug for et tydeligt og enkelt system. De skulle forklare sproget på en måde, som alle elever kunne forstå. Derfor fik vi et system med otte ordklasser; navneord, udsagnsord, tillægsord, biord, forholdsord, stedord, bindeord og kendeord. Det var et overskueligt system, som fungerede godt i undervisningen.

Men sprog ændrer sig hele tiden, og derfor forandrer de grammatiske regler sig også. I år 2001 udkom en ny dansk grammatik, hvor forskere havde undersøgt sproget på en mere moderne måde. De fandt ud af, at nogle ordklasser skulle ændres lidt, fordi sproget bruges på nye måder i dag. Nogle ordklasser fik nye navne, og andre blev delt op. Ordklasser kan altså ændre sig i takt med at sproget forandrer sig.

I dag lærer vi alt om ordklasser i skolen, og når vi forstår ordklasserne og alle bøjningerne, hjælper det os med at skrive, stave og forstå sproget bedre.

FORKLAR ORDKLASSENE og giv eksempler

Brug din viden om ordklasserne. Forklar med EGNE ord, hvilken slags ord tilhører de forskellige ordklasser. Giv også eksempler på konkrete ord. Skriv mindst 5 ord i hver "kategori". Er du i tvivl? Spørg Co-pilot.

<p>Stedord er ord, som....</p> <p>Eksempel 1 Eksempel 2 Eksempel 3</p>	<p>Tillægsord er ord, som...</p> <p>Eksempel 1 Eksempel 2 Eksempel 3</p>
<p>Navneord er ord, som....</p> <p>Eksempel 1 Eksempel 2 Eksempel 3</p>	<p>Udsagnsord er ord, som...</p> <p>Eksempel 1 Eksempel 2 Eksempel 3</p>
<p>Forholdsord er ord, som...</p> <p>Eksempel 1 Eksempel 2 Eksempel 3</p>	<p>Egennavne er ord, som...</p> <p>Eksempel 1 Eksempel 2 Eksempel 3</p>

I teksten findes disse tillægsord (adjektiver)

Bøj dem i bøjningsskemaet her under.

Er du i tvivl? Brug ordbogen.

1. grad	2. grad	3. grad
kloge		
	lettere	
lidt		
		ældst
tydelig		
	enklere	
mange		
ny		

FORKLAR ORDET GRUNDIGT. Undersøg ordets betydning og forklar med dine egne ord.

latin

Hvilken ordklasse er de enkelte ord?

Brug ordbogen.com

For meget længe siden prøvede kloge folk i Grækenland at forstå, hvordan sprog virkede.

for	
meget	
længe	
siden	
prøvede	
kloge	
folk	
i	
Grækenland	
at	
forstå	
hvordan	
sprog	
virkede	

Hvilket ord passer ikke i sammenhængen?

Sæt kryds over det ord, som er "udenfor".

forklaring	det	de	dem	lidt
forklaring	person	Europa	Danmark	Grækenland
forklaring	kunstigt	havde	skulle	begyndte
forklaring	idéerne	bøger	skolen	børn
forklaring	gamle	kloge	sprog	nye
forklaring	begyndte	betød	lidt	rejste
forklaring	ændrer	forandrer	køber	skrev
forklaring	forskere	hunden	skolen	gruppen
forklaring	bindeord	ord	navneord	kendeord
forklaring	han	ham	vise	de
forklaring				